

NOTES RESPECTE A LA CREACIÓ DE L'ESCOLA NORMAL DE GIRONA

Antecedents i primers inicis

Els estudis de Magisteri a Girona comencen oficialment l'any 1844¹ i, després de diferents alternatives, acaben consolidant-se l'any 1914. Des dels orígens fins aquesta última data la història del procés que segueixen aquests estudis és difícil d'explicar amb exactitud per causa de les llacunes documentals del tema.

Abans d'instaurar-se d'una manera orgànica i oficial les Normals de l'estat espanyol,² per aconseguir el títol de mestre s'havia de realitzar un examen davant d'un *Consejo* i una *Junta de caridad*

¹ Així ho indica Martínez Quintanilla a *La Provincia de Gerona. Datos Estadísticos*, Girona, 1865, pàg. 158. A la pàg. 157 ens dona una relació d'alumnes de la Normal:

<i>Curs</i>	<i>Alumnes matriculats</i>
1858-59	30
1859-60	39
1860-61	73
1861-62	100
1862-63	104

Posteriorment hem constatat la data de creació de la Normal de Girona en un llibre de registres dels primers anys de l'*Escola Normal* de la província de Girona. Aquest llibre va sense títol i porta el número 13 com a tota referència, consta a l'Arxiu de la Secretaria de l'Escola Universitària de Formació del Professorat d'E.G.B. de Girona. Hi trobem aquesta relació d'alumnes:

<i>Curs escolar</i>	<i>Alumnes matriculats</i>		
	<i>1.er curs</i>	<i>2.on curs</i>	<i>Total</i>
1844-45	10		10
1845-46	6	7	13
1846-47	14		14
1847-48	24	4	28
1848-49	36	15	51

² A l'estat espanyol les escoles especials de Mestres s'organitzaven per primera vegada l'any 1834. Les de Mestresses no s'organitzaven fins el 1860. A Girona s'instaura la de Mestresses l'any 1914.

de la província. Posteriorment aquest examen s'efectuava davant una *Junta de mestres*. D'aquestes proves d'aptitud, avui per avui, no en tenim notícia.

Durant el curs 1844-45 s'inauguren, tal com hem dit abans, a Girona els estudis de Magisteri.³ En aquests primers cursos la carrera dura dos anys i es concedeix el títol de *Mestre elemental*; fins el curs 1861-62 no trobem el primer Mestre amb el títol elemental que estudia els cursos superiors⁴ per accedir al títol de *Mestre Superior*. Per tant, en aquest moment, al voltant dels anys seixanta (no hem trobat la data exacta), l'*Escola Normal de Mestres de Girona* s'ha convertit en *Escola Normal Superior de Mestres*. Aquesta *Escola Normal Superior* continuarà la seva tasca fins al curs 1901-02, anys en què s'expedeixen els últims certificats de títols.⁵

Al llarg d'aquests primers anys de funcionament l'Escola estarà sovint subordinada a l'*Institut de Segon Ensenyament*, tant pel que fa a l'edifici com respecte al professorat. En un principi els locals de l'Escola els trobem en unes dependències de l'Institut, posteriorment (com veurem més endavant) la Normal ja disposarà de locals propis. Quant al professorat, en aquesta primera etapa de funcionament de l'Escola, hem de dir que la majoria dels ensenyants simultanejaven la seva tasca a l'Institut i a la Normal (aspecte aquest que serà freqüent al llarg de la història de la Normal gironina). Aquesta mancança de local i professorat enterament propis farà minvar sovint els objectius específics que han de cercar les *Escoles de Mestres*, malgrat la bona disponibilitat i interès que demostraven professors i alumnes.⁶

³ Queda constatat en el Registre mencionat a la nota 1. Per la seva importància històrica, ja que hi consten els primers alumnes oficials de Magisteri a Girona, reproduïm la primera pàgina d'aquest llibre a l'apèndix I.

⁴ Es tracta de Mariano Pujola i Batlle, natural de Llers, que estudià per *Mestre de primer ensenyament* entre 1857 i 1859 i per *Mestre Superior* el curs 1861-62; així és tal com consta en un certificat del llibre de *Certificaciones que se expiden por la Secretaría de esta Escuela. De 1876 a 1903* a la Secretaria de l'Escola Universitària de Girona.

⁵ L'últim certificat, d'estudis elementals en aquest cas, va a nom de Just Inglès i Artigas que va realitzar els seus estudis entre 1900 i 1902. Consta al llibre de *Certificaciones que se expiden por la Secretaría de esta Escuela. De 1876 a 1903*. Per tant el 1903 ha deixat de funcionar l'Escola de Girona.

⁶ Pàgina 5 de la *Memoria correspondiente a los cursos de 1913 a 1914 y de 1914 a 1915*, Girona, 1917; fou redactada per Josep Barceló, Secretari de l'Escola.

Cal destacar, també, que en aquests anys la Normal era masculina i, per tant, a les noies de les comarques les hi era negada la possibilitat d'accedir al Magisteri oficial, almenys a les comarques gironines.⁷ De totes maneres des de 1876 fins al 1903 es lliuren una sèrie de certificats per regentar *Escoles incompletes de nenes*.⁸ És de destacar, en la composició del Tribunal que qualificava els exàmens d'aptitud l'any 1895, la presència de «*la profesora pública de esta ciudad*» Rosa Sensat.⁹

L'administració d'aquestes escoles passà per diferents etapes, més o menys difícils, fins que la Diputació provincial, per mandat de l'administració central, se'n féu càrrec.¹⁰

La reculada dels estudis de Magisteri

Per Reial Decret de 17 d'agost de 1901 es refonen els estudis elementals de mestres als Instituts, deixant només les Escoles elementals i superiors de mestresses i les superiors de mestres incorporades també als Instituts, però conservant la seva unitat orgànica.

Les conseqüències d'aquest decret són funestes per al magisteri gironí: l'*Escola Normal Superior de Mestres* és eliminada i substituïda pels *estudis elementals de Magisteri*, agregats a l'*Institut General i Tècnic de Girona*. Des d'aquest moment, doncs, i fins a l'any 1913, la subordinació dels estudis de magisteri a l'*Institut de Giro-*

⁷ Insistim altra vegada en què els estudis de Magisteri femení no s'iniciaren fins l'any 1914, és a dir, uns 70 anys després de la creació de la Normal de Girona. Aquesta discriminació obligava les noies que volien estudiar Magisteri a desplaçar-se de província, amb les evidents dificultats econòmiques que això comportava.

⁸ *Certificaciones que se expiden por la Secretaría de esta Escuela. de 1876 a 1903.* Citat interiorment.

⁹ *Actas de Examen de Aptitud para el desempeño de Escuelas de primera enseñanza elemental incompleta. De 1886 a 1901*, disponibles a la Secretaria de l'Escola Universitària de Girona. Hi consten set actes d'examen d'aptitud, amb data 21 de setembre de 1895, signades, entre altres, per Rosa Sensat que en aquesta època era mestra a Girona.

¹⁰ En el dossier 1887-1891 de la carpeta *Escuelas Normales*, a l'arxiu de la Diputació de Girona, queda estipulat que les Diputacions han de remetre les quotes que corresponen a cada municipi de la província per sufragar les despeses de les *Inspeccions d'Ensenyament Primari*, de les *Escoles Normals de Mestres i Mestresses* i dels *Instituts provincials de Segon Ensenyament*. La quota era d'un 1,1932 % sobre el total de les contribucions Territorial, Industrial i de Consums, segons els articles 7.è i 8.è de la Llei de pressupostos per l'any econòmic de 1887-88, decretada el 29 de juny de 1887.

na serà total. Evidentment aquest replantejament de les Normals, lligat fonamentalment a la crisi general del 1898, provocarà, en el cas de Girona, una llarga etapa (13 anys) de foscor, car els *estudis elementals de Magisteri* portaran una vida força esmorteïda.

La creació de l'Escola Normal de Mestresses

La *Junta Provincial de Instrucción Pública*, amb data de 6 de maig de 1913, comunica a la Presidència de la Diputació la necessitat de sol·licitar a l'administració central una *Escola Normal de Mestresses* per Girona. La *Junta* justificava aquest desig adduint que «... aquella *Junta* lamentaba la falta de *Escuelas Normales* en esta ciudad, donde durante más de medio siglo existió la del grado superior de *Maestros*, careciendo siempre de la de *Maestras*...»,¹¹ i seguia dient que la *Junta* acordà «...invitar al Sr. Presidente de esta Diputación para que se sirviese proponer y procurar que se acuerde, cuando menos, la creación de una *Escuela Normal de Maestras*, pues en cuanto a la de *Maestros*, aun cuando no en el superior grado, se dan los elementales conocimientos desde la agregación de sus estudios a los del Instituto general y técnico...».¹²

La idea de la *Junta* de crear una Normal femenina i deixar els estudis de magisteri masculí abandonats a la sort de l'Institut només solucionava a mitges el problema. La sol·licitud de la *Junta* tenia com a base un Reial Decret de 30 de març de 1905 que reorganitzava les *Escoles Normals*; decret que, per manca de crèdits en els pressupostos generals de l'estat, no s'havia dut a la pràctica, però semblava que això seria possible durant l'any 1913.

La Diputació, després d'un informe tècnic de la Comissió de Foment favorable a la creació de la Normal femenina, decideix assumir les responsabilitats econòmiques que es derivin de la creació d'aquesta Normal.¹³ En aquest instant, doncs, la creació dels estudis de Magisteri femenins era un fet ja que s'havia solventat el problema principal: l'econòmic.

¹¹ Instància de la Comissió de Foment al President de la Diputació amb data 1 d'octubre de 1913, document número 14 de la carpeta *Escuelas Normales*.

¹² *Ibid.*

¹³ Aquest informe el trobem redactat al final de la instància citada en la nota 11. Cal destacar que, poc després, l'Ajuntament, presidit per Artur Vallès i Rigau, decidí col·laborar en aquestes despeses econòmiques fent-se càrrec d'una tercera part del pressupost.

L'Escola Normal Superior de Mestres

Immediatament després de l'acord de crear una *Escola Normal Superior de Mestresses* vingueren les reaccions lògiques per part dels estaments afectats per aconseguir, al mateix temps, una *Escola Normal Superior de Mestres*.

Els alumnes oficials dels estudis de Magisteri a l'*Institut General i Tècnic* dirigiren una instància a la Diputació en la que, entre d'altres coses, deien que «...*habiendo visto con suma complacencia la creación de una Escuela Normal Superior de Maestras en Gerona, por la Excma. Diputación Provincial y el Excmo. Ayuntamiento de esta capital, satisfaciendo así una necesidad que se dejaba sentir desde mucho tiempo en esta provincia; han experimentado al mismo tiempo honda pena al ver que no se restablecía igualmente la Escuela Normal Superior de Maestros en esta provincia, que tanto contribuyó a la formación excelente de un Magisterio que goza fama de ser de los más idóneos de España...*».¹⁴

La *Asociación de Maestros Nacionales* de la província es manifestava de manera semblant i exposava: «...*porque hasta 1901 tuvo Gerona Escuela Normal Superior, con resultados positivos y matrícula numerosísima, dando maestros preclaros que hoy difunden la cultura por toda España; y porque dicha reforma la solicitan todos los maestros de la provincia, todos los estudiantes del Magisterio y todos los que aman el progreso de nuestra provincia y de la patria...*».¹⁵

L'Ajuntament de Girona afegeix que «...*la Escuela Normal Superior de Maestros que durante más de medio siglo funcionó brillantemente en esta provincia, es, ya no de conveniencia suma, sino de inmediata necesidad, sobre todo si se tiene en cuenta que el grado elemental, cuyos estudios actualmente están agregados al Instituto General y Técnico, es diferente, según han demostrado eminentes tratadistas y la experiencia patentiza, para que el normalista pueda obtener una sólida preparación que sea garantía de que su labor, en el ejercicio de la noble carrera del Magisterio, será benéfica para la patria...*».¹⁶

¹⁴ Instància amb data 6 de novembre de 1913, carpeta *Escuelas Normales*.

¹⁵ Sessió celebrada l'1 de novembre de 1913 i notificada a la Diputació. Document número 15 de la carpeta *Escuelas Normales*.

¹⁶ Sessió de l'Ajuntament de 7 de novembre de 1913.

Davant d'aquestes peticions lògiques i raonades dels diferents estaments implicants en l'afer, la Comissió de Foment de la Diputació, presidida per l'eminent Carles Rahola redactà un informe valorant positivament els desitjos dels estudiants i mestres de les comarques.¹⁷

Finalment el President de la Diputació gironina, Agustí Riera i Pau, elevà un parell d'informes (un d'ells el podeu veure a l'Apèndix II) al Ministre d'Instrucció Pública que, en definitiva, serien decisius per aconseguir la implantació definitiva dels estudis de magisteri a les nostres comarques.¹⁸

La consolidació definitiva dels estudis de magisteri

Després de les sol·licituds presentades, les raons exposades i el compromís econòmic que assumeixen la Diputació i l'Ajuntament de Girona, el Ministeri d'Instrucció Pública decideix per un Reial Decret, que hem transcrit a l'Apèndix III, la implantació de les dues escoles a Girona. D'aquesta manera quedaven satisfetes les aspiracions del poble gironí. Un xic més tard, el 30 d'agost de 1914, és promulgat un nou pla organitzatiu de les *Escoles Normals*, que serà més adequat per a la formació d'un professorat primari competent. Es fomentarà primordialment la vocació i l'aptitud pedagògica; l'ensenyament tindrà un caràcter preferentment educatiu que desperti la iniciativa de l'alumne i desenvolupi el seu esperit d'observació. Per aconseguir aquests propòsits es renoven i modifiquen les assignatures a cursar durant la carrera. A l'Apèndix IV hi trobareu aquest nou pla d'estudis.

L'1 de maig de 1914 començaven a funcionar les dues Escoles i l'1 d'octubre començava el curs escolar.

El professorat que inaugurarà aquesta nova etapa del magisteri gironí fou el que segueix:¹⁹

ESCOLA NORMAL SUPERIOR DE MESTRES

Cassià Costal i Marinello, Director de l'Escola i professor numerari de Pedagogia, Història de la Pedagogia i Rudiments de Dret

¹⁷ 13 de novembre de 1913. Figura a la carpeta *Escuelas Normales*.

¹⁸ Documents números 34 i 37 de la carpeta citada.

¹⁹ Memòria citada a la nota 6 i *Memoria correspondiente a los cursos de 1913 a 1914 y 1914 a 1915. Escuela Normal de Maestras de Gerona*, redactada per Dolors Vidal, Girona, sense data.

i Legislació escolar; Joan Gomis i Llambías, professor numerari de Física, Química, Història Natural i Agricultura; Francesc Romero i Carrasco, professor numerari de Matemàtiques; Albert Blanco i Roldán, professor numerari de Geografia; Dictino Alvarez i Reyero, professor numerari de Gramàtica i Literatura castelleses, amb exercicis de lectura; Josep Barceló i Casademont, professor auxiliar propietari de la secció de lletres; Josep Gumbau i Serra, professor auxiliar propietari de la secció de ciències; Tomàs Sobrequés i Masbernat, professor provisional de Música; i Josep Teigell i Arnedo, professor encarregat d'Exercicis corporals.

Les classes de Religió, Calligrafia, Dibuix i Francès estaven a càrrec, respectivament, dels professors de les mateixes assignatures a l'Institut General i Tècnic: Florenci Elías i Viguera, Manuel Barona i Cherp, Manuel Pareja i Rodríguez i Francesc Calopa i Armengol.

L'Escola pràctica graduada annexa a la Normal era regida per Joan Gomis i Oromí; i n'eren Mestres de Secció: Joan Salamero i Amat, Jaume Ministrat i Castañer i Sebastià Pla i Cargol.

ESCOLA NORMAL SUPERIOR DE MESTRESSES

Dolors Pastor i Martínez, Directora de l'Escola i professora numerària; Josepa Santos Méndez, professora numerària; Josepa Uriz i Pi professora numerària; Irene de Castro Giménez, professora numerària; Carme Elorza Múrua, professora numerària; Carme Auguet i Comalada, professora de Pràctiques de l'Ensenyament i Directora de l'Escola de pràctiques; Florenci Elías, capellà de l'Institut i professor de Religió; Manuel Pareja Rodríguez, de l'Institut, professor de Dibuix; Manuel Barona Cherp, de l'Institut, professor de Calligrafia; Rosa Escalas Xamena, profesora de Música; Josep Serra, de l'Institut, professor de Francès; Dolors Vidal i Duran, profesora auxiliar numerària de la secció de lletres; Josepa Pastor Martínez, profesora auxiliar numerària de la secció de ciències; Maria de l'Estrella Noguer i Taberner, profesora auxiliar gratuïta de la secció de ciències.

Amb aquest professorat començarien les classes a les *Escoles Normals* de Girona el dia 1 d'octubre de 1914.

L'Escola Normal Superior de Mestres començava la seva tasca, amb 52 alumnes oficials i 52 de lliures, a la casa número 29 del

carrer de la Força, «*casa vieja, destartalada, oscura y extremadamente húmeda*».²⁰L'Escola Normal Superior de Mestresses començava, amb 67 alumnes oficials i 31 lliures, en un segon pis de la travessia de Sant Josep «*acaso muy cómodo para la vida de una familia, pero completamente inadecuado para un Centro de Enseñanza, pues carece de todas las condiciones higiénicas y pedagógicas que exige la moderna pedagogía, y de capacidad insuficiente para el número de alumnas con que cuenta la matrícula oficial*».²¹

Evidentment les condicions en què començaven els estudis de magisterí no eren pas els desitjables quant a local i material pedagògic proporcionats per la Diputació, però l'important era començar. A partir d'aquest moment s'iniciaren les oportunes gestions per assolir locals propis i agençats per a les tasques pedagògiques. L'Escola Normal de Girona començava a caminar d'una manera definitiva deixant darrera seu un llarg procés de provisionalitats.

PERE CORNELLÀ I ROCA

²⁰ Pàgina 15 de la citada Memòria de la Normal de Mestres.

²¹ Pàgina 4 de la citada Memòria de la Normal de Mestresses.

APENDIX

I

ESCUELA NORMAL — PROVINCI

Estado de los alumnos que en el present

<i>Nombres y apellidos</i>	<i>Edades</i>	<i>Pueblos de su naturaleza</i>	<i>Año de enseñanza</i>	<i>Si son o no pensionados</i>	<i>Internos esternos</i>
D. Juan Llavíá	20	Palafrugell	1ro.	No pensionado	Esterno
D. Manuel Causa	19	Palau Sabardera	id.	id.	id.
D. Luis Barnoya	12	Gerona	id.	id.	id.
D. Lorenze Heras	18	Adri	id.	id.	id.
D. Francisco Cabanach	24	Camprodón	id.	Pensionado	id.
D. Fco. X. de Rubalcaba	24	San Lucar de Barrameda	id.	id.	id.
D. Antonio Tutau	30	Massanet de Cabrenys	id.	No pensionado	id.
D. Juan Constans	16	Gerona	id.	id.	id.
D. Antonio Comas					
D. Francisco Palahí					

Gerona, 4 de julio de 1845

El Director

(Bruno Barnoya)

II

Instància dirigida a l'Excellentíssim Sr. Ministre d'Instrucció Pública.

Excmo. Sr.:

Don Agustín Riera y Pau, Presidente de la Excma. Diputación provincial de Gerona, en nombre y representación de la misma y cumpliendo los acuerdos de 1.º octubre y 14 noviembre últimos, ante V.E. acude, en súplica de que se digne autorizar la transformación de la Escuela Elemental de Maestros de esta provincia en Escuela Normal Superior de Maestros.

Esta Corporación haciéndose eco del común sentir de la provincia y segura de que llenaba el deber que le impone el art.º 74 de su Ley orgánica provincial, se ha creído en el deber de acudir ante V.E. suplicándole la transformación dicha, por cuanto las nobles y progresivas orientaciones que se han imprimido por ese Ministerio de su digno cargo, en demanda de una mayor cultura nacional, restan importancia y hasta determinada utilidad a las Escuelas Normales elementales de Maestros, y apartan hoy, y más será su alejamiento mañana a los alumnos que deseen dedicarse al Magisterio.

Que la transformación que se solicita, responde al deseo general del País, lo demuestra el entusiasmo como ha sido recibida la iniciativa de este Cuerpo provincial, llevada ayer a sus presupuestos y elevada hoy a la sanción y aprobación de V.E.

GERONA — AÑO 1844

Los que han estudiado en la referida Escuela.

<i>Aplicación</i>	<i>Aptitud</i>	<i>Conducta</i>	<i>Notas</i>	<i>Observaciones</i>
instante	Máxima	Irrepreensible	Sobresaliente	
id.	Más que mediana	Buena	Superior	
id.	id.	id.	id.	
id.	id.	id.	id.	
id.	Mediana	id.	id.	
id.	Más que mediana	id.		Por estar enfermo faltó al examen
permitente	id.	id.	Aprobado	
instante	Mediana	id.	id.	Asistió muy poco a la clase
				id.

Todos los Ayuntamientos de la provincia han visto con agrado el que se plantease la transformación, a fin de que sus vecinos no hubiesen de trasladarse a otras provincias para poder ingresar con ventaja intelectual en el Magisterio; y en especial el de esta capital que ha querido contribuir a los gastos de la transformación con la tercera parte del costo del personal y facilitación de local, seguramente porque ha creído que en justicia y equidad le corresponde mayor sacrificio, por ser el que ha de reportar mayores beneficios.

Como sea que esta Corporación ha llenado por su parte todos los requisitos exigidos por la Legislación vigente, para que pueda tener efectos legales inmediatos la transformación solicitada, según es de ver de la documentación a esta instancia unida, es por lo que espera esta Presidencia que V.E. se dignará acceder a lo solicitado, y en su consecuencia dictar las disposiciones consiguientes, a fin de determinar la forma, manera y cuantía como deben satisfacerse los gastos, para que la Diputación ateniéndose al espíritu y letra de la Ley de Instrucción Pública, no se la obligue a cubrir más que el déficit resultante entre los gastos e ingresos del nuevo Establecimiento y no se repita en lo sucesivo la injusticia de que este Organismo provincial sufre una carga por instrucción pública, superior al coste de la Institución.

Para que tal anomalía no pueda subsistir y sepa siempre la Diputación a cuanto alcanza el sacrificio que se impone, que no puede en razón y ley ser superior al déficit resultante entre los gastos e ingresos de la nueva Escuela, quizá sería muy conveniente que los gastos del personal los satisficiera mensualmente la Diputación, con arreglo a la nómina del mismo, conforme se practique con los gastos del personal de la Cárcel; y de no ser esto posible sería estricto derecho que al finalizar cada año se formalizase la correspondiente liquidación aplicándose los sobrantes, si los hubiere, al cargo de las obligaciones inherentes al año próximo entrante.

Y por todas estas consideraciones que V.E. en su superior criterio sabía mejor aquilatar es por lo que, a su autoridad

Suplico se digne ordenar lo siguiente:

1.º Que la actual Escuela Elemental de Maestros de esta provincia, se transforme en Escuela Normal Superior de Maestros, con arreglo a las disposiciones vigentes en la materia.

2.º Que sea de cuenta exclusiva de este Cuerpo provincial el sostenimiento de dicho Instituto de enseñanza, por mientras el Gobierno no quiera hacerse cargo del mismo, o en méritos de nuevas disposiciones administrativas no se incorpore a otro Organismo legalmente creado.

3.º Que los haberes del personal los satisfaga la Diputación, según nómina mensual que formule el Director de la Escuela en la forma y modo que se verifique el pago del Director y empleados de

la Cárcel, y que de no ser esto posible, al finalizar cada año, se practique liquidación general de lo gastado y lo satisfecho por la Diputación, e ingresos del Establecimiento, aplicándose los sobrantes al pago de las obligaciones del siguiente año.

4.º Que a ser posible la Escuela Normal dicha, se inaugure el 1.º de mayo próximo o para el curso académico de 1914-15.

Gracia que el suscrito se promete alcanzar del constante interés demostrado por VE. en pro de la cultura pública.

Gerona, 29 enero de 1914

Arxiu de la Diputació de Girona.

Document n.º 34 contingut a la carpeta "Escuelas Normales".

III

Real Decreto Ministerio Instrucción Pública de 27 de marzo de 1914.

Artículo 1.º Se establecen en Gerona una Escuela Normal Superior de Maestros y otra de Maestras, a partir de 1.º de mayo próximo, a cuyo efecto se acepta el compromiso acordado por la citada Diputación provincial de reintegrar al Estado los gastos que dichos centros ocasionen.

Artículo 2.º En cumplimiento del párrafo 5.º del art. 11 de la vigente Ley de Presupuestos, tan pronto como las Cortes se reúnan se dará cuenta de este acuerdo, e interín no sea aprobado por ellas, la Diputación provincial de Gerona satisfará directamente dichos gastos.

Artículo 3.º Las enseñanzas que se den en las Escuelas Normales Superiores de Gerona y las plantillas de personal y material se ajustarán a las disposiciones vigentes para las demás de su clase.

Artículo 4.º El Ministro de Instrucción Pública y Bellas Artes dictará las disposiciones oportunas y procederá a la provisión reglamentaria de las plazas del Profesorado de estas Escuelas en forma y tiempo oportunos, con objeto de que el 1.º de mayo próximo pueda abrirse en ellas matrícula libre para los exámenes de junio.

Arxiu de la Diputació de Girona.

Document que consta a la carpeta "Escuelas Normales".

IV

Nou pla d'estudis per a les Escoles Normals segons Reial Ordre de 30 d'agost de 1914, publicat a la «Gaceta» del 2 de setembre.

Primer curs

Religió i Història Sagrada
Teoria i pràctica de la lectura
Calligrafia
Nocions generals de Geografia i Geografia regional
Nocions generals d'Història i Història de l'Edat Antiga
Nocions i exercicis d'Aritmètica i Geometria
Educació Física
Música
Dibuix

Segon curs

Religió i Moral
Gramàtica castellana 1er.
Calligrafia
Geografia d'Espanya
Història de l'Edat Mitjana
Aritmètica i Geometria
Pedagogia 1er.
Educació Física
Música
Dibuix

Tercer curs

Gramàtica castellana 2on.
Geografia universal
Història de l'Edat Moderna
Àlgebra
Física
Història Natural
Francès 1er.
Pedagogia 2on.
Pràctiques d'Ensenyament 1er.

Quart curs

Elements de Literatura espanyola
Ampliació de la Geografia d'Espanya
Història Contemporània
Rudiments de Dret i Legislació Escolar
Química
Fisiologia i Higiene
Francès 2on.
Història de la Pedagogia
Pràctiques d'Ensenyament
Agricultura (només per als mestres)

Les mestresses, a més a més, havien de cursar: Costura, a 1.er curs; Brodat en blanc i tall de roba blanca, a segon curs; Tall de vestit i labors artístiques, a tercer curs, i Economia domèstica a quart curs.